# Do pracy z małym dzieckiem?

WUP Poznań Data publikacji: 14.07.2017

Mimo dobrej kondycji wielkopolskiego rynku pracy sytuacja kobiet nadal odbiega od sytuacji mężczyzn. To one stanowią bowiem większość wśród bezrobotnych i biernych zawodowo. Wyniki badań sytuacji zawodowej kobiet posiadających dziecko do 3 roku życia, przeprowadzonych przez Wojewódzki Urząd Pracy (WUP) w Poznaniu wskazują, że jedną z przyczyn trudności w pogodzeniu ról rodzinnych i zawodowych jest utrzymujące się przekonanie o konieczności zawodowego poświecenia się kobiet na rzecz obowiązków związanych z rolą matki. Kobiety biorą na siebie odpowiedzialność za zapewnienie dziecku opieki, co przekłada się na opóźnienie decyzji o podjęciu zatrudnienia lub o przerwie w aktywności zawodowej trwającej niejednokrotnie kilka lat.

W roku 2016 kobiety stanowiły 51,3 procent populacji Wielkopolski. Dane statystyczne wskazują, że są one lepiej wykształcone niż mężczyźni, wśród absolwentów szkół wyższych stanowią przeszło 65 proc. Z wyjątkiem kierunków technicznych, są w większości na przeważającej liczbie kierunków studiów. Chociaż wskaźnik zatrudnienia Wielkopolanek (45,6 proc,) jest jednym z najwyższych w kraju, to wśród pracujących Wielkopolan jednak mężczyźni stanowią zdecydowaną większość (blisko 64 proc.). Jest ich o ponad 18 punktów procentowych więcej niż kobiet. Różnica w wartości tego wskaźnika według płci jest najwyższa w skali kraju, co wskazuje na wyraźną dysproporcję w sytuacji kobiet i mężczyzn na regionalnym rynku pracy. Przy niskim bezrobociu kobiety częściej są bezrobotne lub bierne zawodowo.

Kobiety stanowią prawie 59 proc. wszystkich zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, a od roku 2012 ich udział wśród bezrobotnych systematycznie wzrasta. Z analizy danych wynika, że z problemem bezrobocia najczęściej spotykają się kobiety młode w wieku od 25 do 34 roku życia.

W przeprowadzanych wcześniej przez WUP badaniach kobiety wskazywały, że najważniejszymi obszarami ich życia były rodzina oraz aktywność zawodowa. Niezależnie od wieku czy miejsca zamieszkania chciały one pracować, gdyż praca daje im możliwość zaspokojenia własnych potrzeb materialnych oraz pozytywnie wpływa na poczucie własnej wartości. Jednak spełnianie się na obu polach napotyka na trudności, pierwszym obszarem, z którego są gotowe zrezygnować, jest praca zawodowa.

Macierzyństwo jest jedną z najbardziej angażujących ról w życiu kobiet. Zdecydowanemu ograniczeniu ulega dyspozycyjność, a silne, często kilkuletnie, zaangażowanie w opiekę nad dziećmi powoduje, że kwalifikacje zawodowe ulegają obniżeniu, a powrót na rynek pracy jest utrudniony. W ubiegłym roku poproszono więc pracowników powiatowych urzędów pracy oraz bezrobotne posiadające dzieci do lat trzech o wskazanie trudności aktywizacyjnych.

W opinii ponad połowy przedstawicieli PUP znaczącą barierą w aktywizacji kobiet jest możliwość pozyskania przez tę grupę wsparcia finansowego ze środków publicznych. Sytuacji nie ułatwiają też niskie wynagrodzenia proponowane na lokalnych rynkach pracy, niechęć młodych matek do podjęcia pracy oraz pracodawców do ich zatrudnienia. W przypadku trzynastu powiatów wyraźną barierą są trudności z zapewnieniem dziecku opieki instytucjonalnej w czasie pracy matki. Jedynie w dziesięciu powiatach wskazywano na brak odpowiednich ofert pracy.

W opinii kobiet największą trudnością w podjęciu zatrudnienia są godziny pracy przedsiębiorstw, co pociąga za sobą konieczność zapewnienia dzieciom opieki. Co piąta kobieta deklarowała, że w okolicy, którą zamieszkuje, nie funkcjonują żłobki lub kluby malucha. A nawet tam, gdzie one są, aż 40 procent kobiet nie korzysta z ich usług ze względu na zbyt wysokie koszty. Wątpliwości co do powierzenia opieki nad dzieckiem obcym osobom miało ponad 23 proc. respondentek. Na problem braku żłobków najczęściej zwracano uwagę w powiatach: jarocińskim, wolsztyńskim, pleszewskim oraz słupeckim.

Jednym z rozwiązań mogących stanowić alternatywę dla kobiet posiadających małe dziecko oraz pragnących być aktywnymi na rynku pracy jest podjęcie zatrudnienia w ramach tzw. pracy elastycznej

dającej swobodę w zakresie miejsca i czasu pracy. Przykładami takich form zatrudnienia są np. ruchome godziny pracy, praca z domu, telepraca, wspólny etat, równoważny czas pracy. 62 proc. zapytanych kobiet z dziećmi do lat trzech skorzystałoby w możliwości podjęcia pracy elastycznej, wśród osób z wyższym wykształceniem aż przeszło 70 proc. Częściej gotowość do podjęcia takiej pracy deklarowały kobiety zamieszkujące duże miasta. Oczywiście, nie w każdym zawodzie i firmie elastyczna praca jest możliwa. Innym rozwiązaniem wychodzącym naprzeciw potrzebom kobiet jest tworzenie przez pracodawców zakładowych żłobków lub klubów malucha, zainteresowanych nimi byłoby aż 90 proc. objętych badaniem.

Kobiety posiadające małe dzieci są grupą wymagającą szczególnego wsparcia. Tworzenie placówek opieki nad dziećmi, szczególnie na terenach wiejskich, to jedno z rozwiązań. Innym jest rozważenie możliwości pracy elastycznej. Wśród wniosków z badania są też takie jak konieczność przełamywania stereotypów, że tylko kobieta powinna rezygnować z pracy, promowanie partnerskiego modelu rodziny, działania edukacyjne wśród młodzieży w zakresie doradztwa zawodowego w szkołach oraz promowanie kształcenia ustawicznego skutkującego gotowością do stałego podnoszenia kwalifikacji i dopasowywania się do zmian na rynku pracy.

Europejski Fundusz Społeczny w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój oraz Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego umożliwia zainteresowanym pozyskanie środków na otworzenie własnej działalności gospodarczej, m.in. na utworzenie żłobków. Bezrobotni mogą je otrzymać poprzez powiatowe urzędy pracy, a pozostałe osoby mogą skorzystać z wsparcia w projektach wspierających samozatrudnienie i przedsiębiorczość realizowanych przez inne podmioty. Pełne ich zestawienie znajduje się na portalu *funduszeeuropejskie.gov.pl* w zakładce *Skorzystaj/Znajdź dofinansowanie.*

Inne działania wspierające inwestycje w tworzenie i funkcjonowanie podmiotów wsparcia dziennego dzieci w wieku do lat trzech (np. żłobków, klubów dziecięcych) realizowane są przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego. Informacje można uzyskać w Głównym Punkcie Informacyjnym Funduszy Europejskich.

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej realizuje program MALUCH plus, który dofinansowuje rozwój instytucji opieki nad dziećmi w wieku do trzech lat. Można aplikować o wsparcie na utworzenie nowych miejsc w takich instytucjach opieki oraz na ich funkcjonowanie. Informacje o konkursie ofert znajdują się na stronie internetowej Ministerstwa.